

Gjensidige

MARKEDS- RAPPORT PENSJON

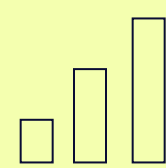
November 2023

Verdensbildet

November ble en svært god måned i kapitalmarkedene, siden inflasjonspresset avtok ytterligere, de lange rentene falt markant og utsiktene for en «myk landing» i økonomien ble enda litt mer sannsynlig. For den amerikanske økonomien kom det relativt svake tillitsindikatorer denne måneden. Dette gjaldt både innenfor industrisektoren og servicesektoren. Arbeidsmarkedsrapporteringen viste markant lavere vekst i sysselsettingen enn det som var ventet for oktober, og lønnsveksten viste også svak utvikling. I tillegg var inflasjonstallene lavere enn det som var forventet. Dermed forsvant forventningene om ytterligere innstramminger i pengepolitikken og de lange rentene falt markant.

Aksjemarkedet

November ble en svært sterk måned i aksjemarkedene. Fallet i de lange rentene økte risikoappetitten betydelig. Den brede verdensindeksen, MSCI World (i USD), steg hele 9,4 prosent denne måneden. Ikke overraskende var det de rentesensitive sektorene teknologi og eiendom som steg mest på verdensbasis, opp henholdsvis 13,5 prosent og 11,1 prosent (i USD). Den amerikanske indeksen S&P 500 steg 8,9 prosent (i USD) denne måneden. Det norske aksjemarkedet hadde en relativt beskjeden utvikling i november, som følge av den svake energisektoren og fallet i oljeprisen. Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX) steg «bare» 2,9 prosent.

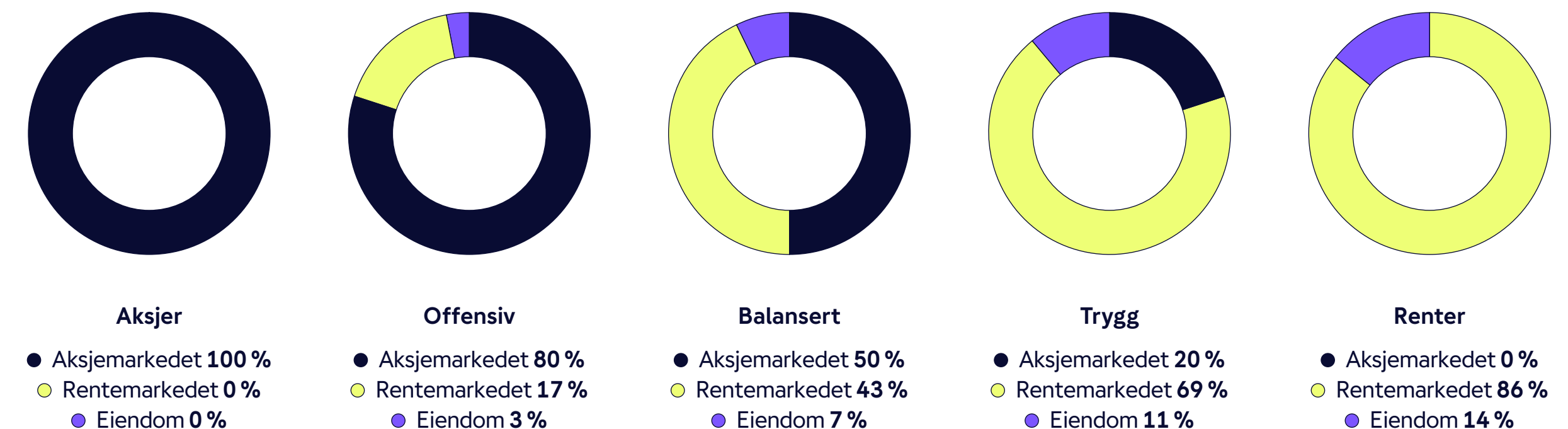
Rentemarkedet

Inflasjonen i USA og i Eurosonen falt videre i november. Det ser dermed ut til at dagens nivåer på styringsrentene i USA og Europa er på et nivå som drar inflasjonen ned. Det er knyttet lite spenning til rentemøtene i desember, hvor både den europeiske og den amerikanske sentralbanken er ventet å holde renten på uendret nivå, og det første rentekuttet er priset inn våren 2024 både i USA og i Eurosonen. Tiårs statsobligasjonsrente i USA falt med hele 60 basispunkter i november, til 4,33 prosent, mens den tilsvarende tyske renten falt med 36 punkter, til 2,45 prosent. De norske inflasjonstallene for november viste at kjerneinflasjonen falt fra 6,0 prosent på årsbasis i oktober til 5,8 prosent i november, som var litt lavere enn ventet.

Avkastningsoversikt per 30.11.2023

Porteføljer per 30.11.2023	Avkastning fond november	Avkastning fond hittil 2023
KOMBINERT		
Kombinert Aksjer	6,1 %	18,3 %
Kombinert Offensiv	5,5 %	15,0 %
Kombinert Balansert	4,7 %	10,1 %
Kombinert Trygg	3,8 %	5,3 %
Kombinert Renter	3,2 %	2,2 %
Grønn Fremtid Kombinert		
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	6,3 %	22,9 %
Grønn Fremtid Kombinert Renter	4,3 %	3,0 %
FONDSTORG, utvalgte fond		
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,62 %	5,05 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	2,21 %	3,15 %
Nordea Global High Yield	4,26 %	6,89 %
Danske Invest Norge I	2,71 %	5,92 %
Storebrand Norge	1,87 %	10,65 %
DNB Miljøinvest	9,44 %	2,17 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	7,39 %	4,12 %

Spareprofiler

Oversikt november 2023

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning november	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Porteføljer per 30.11.2023	Fond	Fond	Fond	Fond
KOMBINERT				
Kombinert Aksjer	6,1 %	18,3 %	10,0 %	11,2 %
Kombinert Offensiv	5,5 %	15,0 %	7,6 %	9,5 %
Kombinert Balansert	4,7 %	10,1 %	4,0 %	6,9 %
Kombinert Trygg	3,8 %	5,3 %	0,4 %	4,2 %
Kombinert Renter	3,2 %	2,2 %	-2,0 %	2,3 %
Grønn Fremtid Kombinert*				
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	6,3 %	22,9 %	-	-
Grønn Fremtid Kombinert Renter	4,3 %	3,0 %	-	-
Kombinert Valutasikret				
Kombinert Aksjer Valutasikret	6,8 %	15,7 %	8,4 %	8,8 %
Kombinert Offensiv Valutasikret	6,1 %	12,9 %	6,4 %	7,6 %
Kombinert Balansert Valutasikret	5,0 %	8,9 %	3,3 %	5,7 %
Kombinert Trygg Valutasikret	3,9 %	4,9 %	0,2 %	3,8 %
Kombinert Renter Valutasikret	3,2 %	2,2 %	-2,0 %	2,3 %
AKTIV				
Aktiv Aksjer	5,1 %	11,1 %	5,2 %	9,5 %
Aktiv Offensiv	4,7 %	9,5 %	4,0 %	8,2 %
Aktiv Balansert	4,0 %	7,0 %	2,1 %	6,1 %
Aktiv Trygg	3,4 %	4,5 %	0,1 %	3,9 %
Grønn Fremtid Aktiv*				
Grønn Fremtid Aktiv Aksjer	6,6 %	15,9 %	-	-
Grønn Fremtid Aktiv Renter	3,7 %	2,6 %	-	-
INDEKS				
Indeks Aksjer	6,8 %	15,9 %	8,3 %	-
Indeks Offensiv	6,1 %	13,4 %	6,3 %	-
Indeks Balansert	5,1 %	9,6 %	3,2 %	-
Indeks Trygg	4,1 %	6,0 %	0,1 %	-
Indeks Renter	3,4 %	3,5 %	-2,0 %	-
Grønn Fremtid Core*				
Grønn Fremtid Core Aksjer	6,7 %	22,1 %	-	-
Grønn Fremtid Core Renter	4,8 %	3,2 %	-	-

* Startdato 01.03.2022

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning november	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Utvalgte fond per 30.11.2023				
	Fond	Fond	Fond	Fond
FONDSTORG				
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,62 %	5,05 %	2,28 %	1,84 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	2,21 %	3,15 %	-0,02 %	2,08 %
Nordea Global High Yield	4,26 %	6,89 %	0,35 %	3,06 %
Danske Invest Norge I	2,71 %	5,92 %	9,67 %	7,91 %
Storebrand Norge	1,87 %	10,65 %	9,10 %	9,67 %
DNB Miljøinvest	9,44 %	2,17 %	6,65 %	13,92 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	7,39 %	4,12 %	-6,81 %	1,51 %

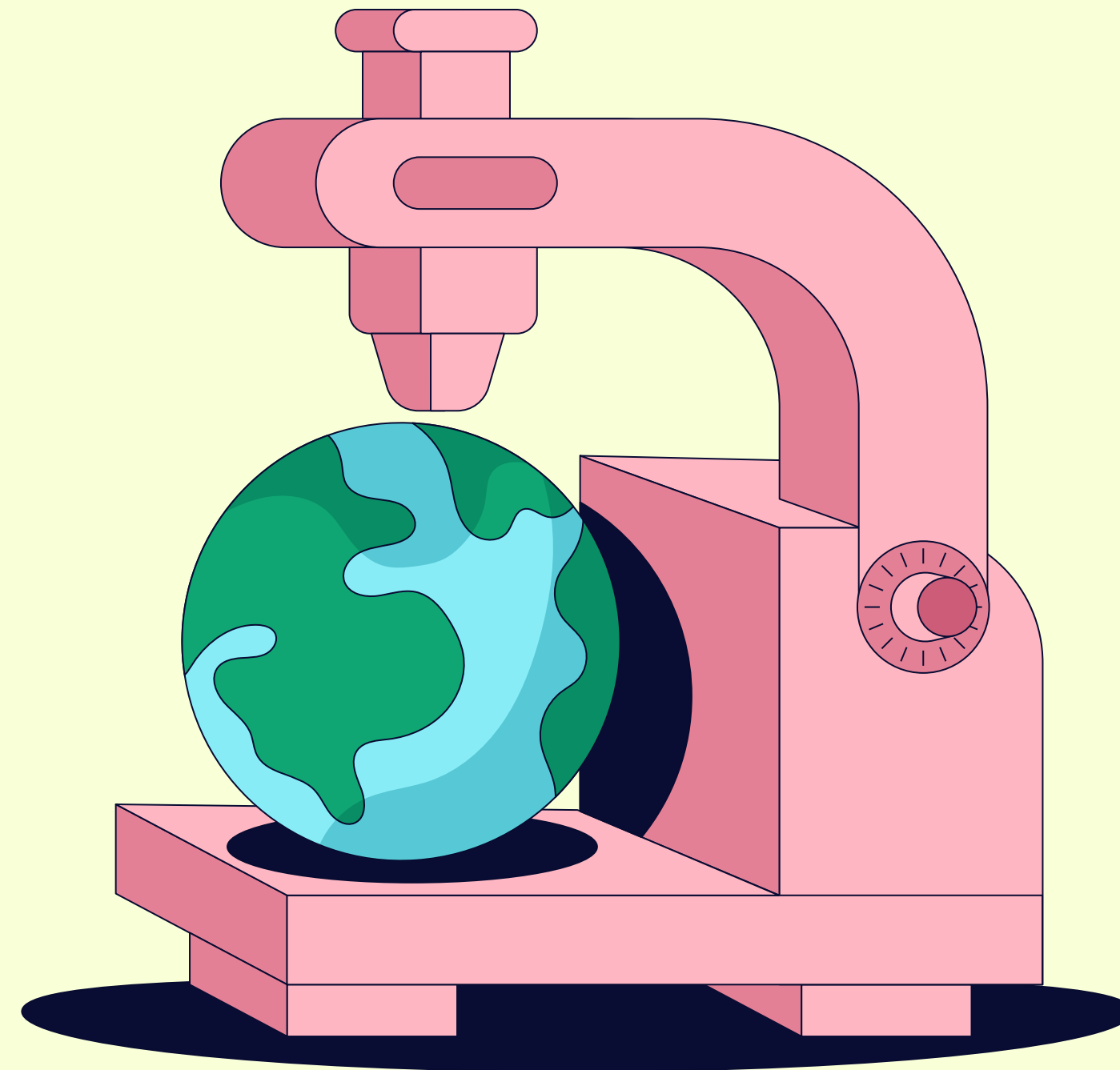
For andre fond vennligst se gjensidige.no

	Avkastning november	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Aksjeindekser per 30.11.2023				
Oslo: OSEFX/Norske aksjefond	2,95 %	9,88 %	9,08 %	8,66 %
Oslo: OSEBX/Norske aksjer	1,78 %	9,66 %	11,91 %	9,16 %
New York: S&P 500	8,92 %	18,97 %	8,04 %	9,72 %
Europa: MSCI Europe (Price)	5,61 %	7,71 %	5,53 %	3,29 %
MSCI World/Globale Aksjefond	9,38 %	17,99 %	7,04 %	8,31 %
MSCI Emerging Markets aksjefond	7,86 %	3,21 %	-6,43 %	-0,31 %

	Kurs	Endring november	Endring 2023
Valuta per 30.11.2023			
USD/NOK	10,80	-3,30 %	10,22 %
EUR/NOK	11,76	-0,50 %	12,08 %

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Verdensbildet

November ble en svært god måned i kapitalmarkedene, siden inflasjonspresset avtok ytterligere, de lange rentene falt markant og utsiktene for en «myk landing» i økonomien ble enda litt mer sannsynlig.

Den amerikanske økonomien har holdt seg overraskende sterk i år, til tross for renteøkningene det siste året. BNP-veksten for tredje kvartal viste en årlig vekst på 4,9 prosent. I november kom i midlertid relativt svake tillitsindikatorer for økonomien i USA. Dette gjaldt både innenfor industrisektoren og servicesektoren. Arbeidsmarkedsrapporteringen viste markant lavere vekst i sysselsettingen enn det som var ventet for oktober, og lønnsveksten viste også svak utvikling. I tillegg var inflasjonstallene lavere enn det som var forventet. Dermed forsvant forventningene om ytterligere innstramminger i pengepolitikken.

I Eurosonen er bildet et annet. BNP-tallene viser at økonomien har stagnert de siste kvartalene og veksten var lav i oktober og november. Arbeidsledigheten er allikevel fortsatt på historisk lave nivåer og sysselsettingen økte i tredje kvartal.

Den 3. november ble det enighet om det norske statsbudsjettet for 2024. Blant de viktigste endringene sammenlignet med budsjettet som ble lagt frem i oktober er større satsing på grønn omstilling (4 mrd. kroner).

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Aksjemarkedet

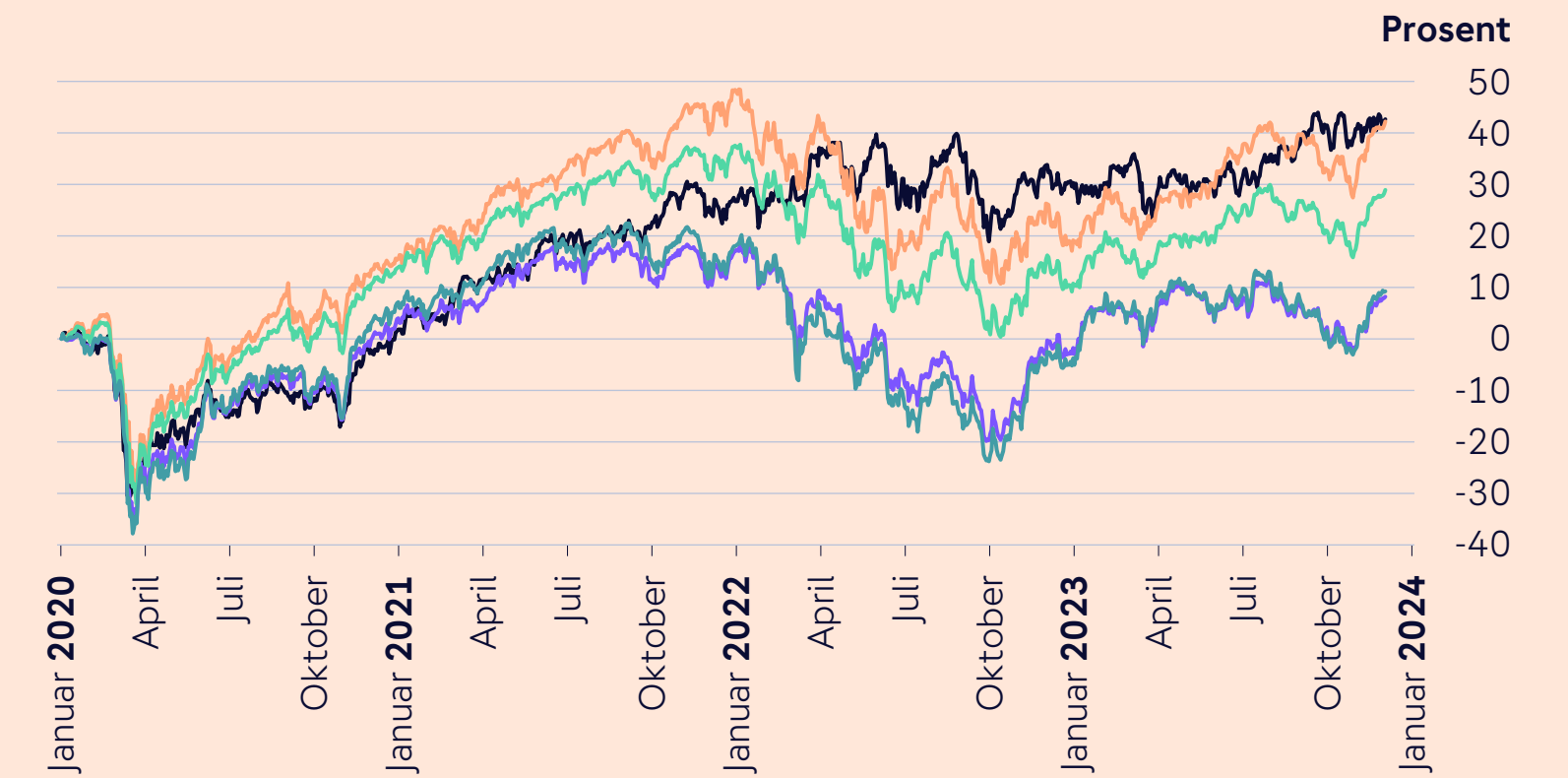
November ble en svært sterk måned i aksjemarkedene. Inflasjonen i de store økonomiene avtok ytterligere, som førte til et kraftig fall i lange renter og risikoappetitten økte betydelig. Den brede verdensindeksen, MSCI World (i USD), steg hele 9,4 prosent denne måneden og er opp 18 prosent hittil i år. Ikke overraskende var det de rentesensitive sektorene, teknologi og eiendom, som leverte størst oppgang på verdensbasis, opp henholdsvis 13,5 prosent og 11,1 prosent (i USD). Oppgangen i teknologisektoren ble ledet an av de store teknologigigantene Microsoft, Meta, Amazon, og Apple. Fallende renter satte også fart på fornybaraksjene i november, og MSCI Global Alternative Energy Index var opp 12 prosent. Svakeste sektor denne måneden var energi, siden oljeprisen Brent falt 6,1 prosent.

Den amerikanske indeksen S&P 500 steg 8,9 prosent (i USD) denne måneden og er opp 19 prosent i år. I Europa var Stoxx Europe 600 indeksen opp 6,5 prosent målt i euro og 9,6 prosent i USD i november. Også fremvoksende økonomier hadde en god utvikling denne måneden og MSCI EM steg 7,9 prosent (i USD).

Det norske aksjemarkedet hadde en relativt beskjeden utvikling i november, som følge av den svake energisektoren. Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX) steg «bare» 2,9 prosent og er dermed opp 9,9 prosent så langt i år. Hovedindeksen (OSEBX) steg 1,8 prosent sist måned og er opp 9,7 prosent i år.

Aksjeindekser

MACROBOND

- Fremvoksende økonomier, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- Verden, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- Europa, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- USA, S&P 500, Price Return, USD (perf. %)
- Norge, OBX, Total Return, NOK (perf. %)

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

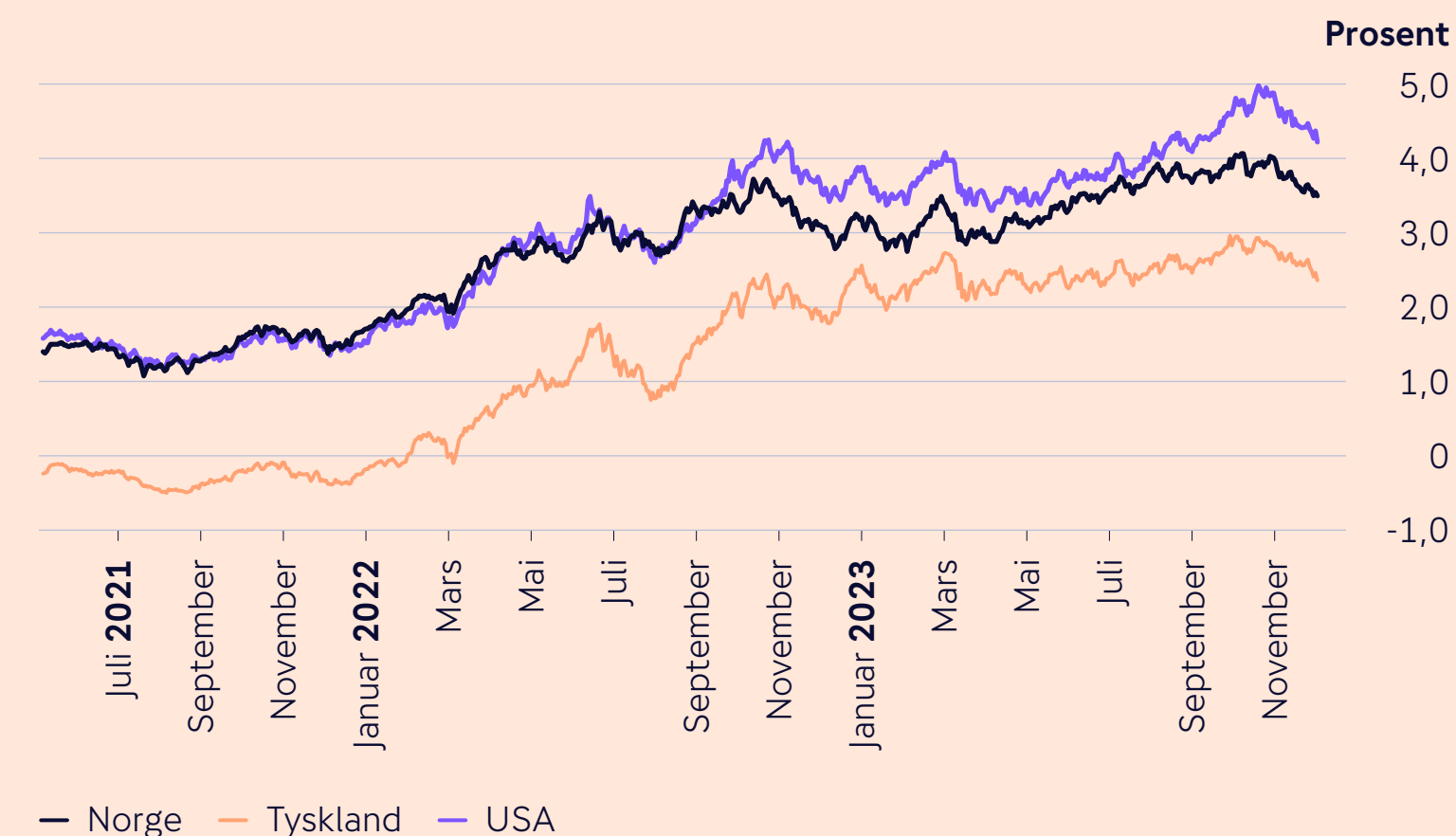
Rentemarkedet

Inflasjonen i USA og i Eurosonen falt videre i november. I USA falt inflasjonen med 0,5 prosentpoeng, til 3,2 prosent på årsbasis, mens kjerneinflasjonen falt med 0,1 prosentpoeng, til 4 prosent. Begge var noe lavere enn ventet. I Eurosonen falt samlet inflasjon med 0,5 prosentpoeng, til 2,4 prosent på årsbasis. Kjerneinflasjonen falt med 0,6 prosentpoeng, til 3,6 prosent. Også i Eurosonen var inflasjonstallene lavere enn forventet. Det ser dermed ut til at dagens nivåer på styringsrentene i USA og Europa på henholdsvis 5,25–5 prosent i USA og 4,5 prosent i Eurosonen er på et nivå som drar inflasjonen ned. Det er knyttet lite spenning til rentemøtene i desember, hvor både den europeiske og den amerikanske sentralbanken er ventet å holde renten på uendret nivå, og det første rentekuttet er priset inn våren 2024 både i USA og i Eurosonen. Tiårs statsobligasjonsrente i USA falt med hele 60 basispunkter i november, til 4,33 prosent, mens den tilsvarende tyske renten falt med 36 punkter, til 2,45 prosent.

Det er knyttet mer spenning til Norges Banks rentemøte i desember, og hvorvidt det kommer en ny heving. Norges Bank besluttet å holde styringsrenten uendret på 4,25 prosent på rentemøtet 1. november, men uttalte da at renten mest sannsynlig ville bli satt videre opp i desember. Inflasjonstallene for november viser i midlertid at konsumprisene justert for energi og avgifter (KPI-JAE) falt 0,2 prosent, fra 6,0 prosent på årsbasis i oktober til 5,8 prosent i november, som var litt lavere enn ventet. Årsveksten i samlet inflasjon steg fra 4 prosent i oktober til 4,8 prosent i november. Dette var likevel lavere enn 5,4 prosent som Norges Bank la til grunn i forrige pengepolitiske rapport fra september. Den norske tiårs statsobligasjonsrenten falt 55 basispunkter i november, til 3,56 prosent.

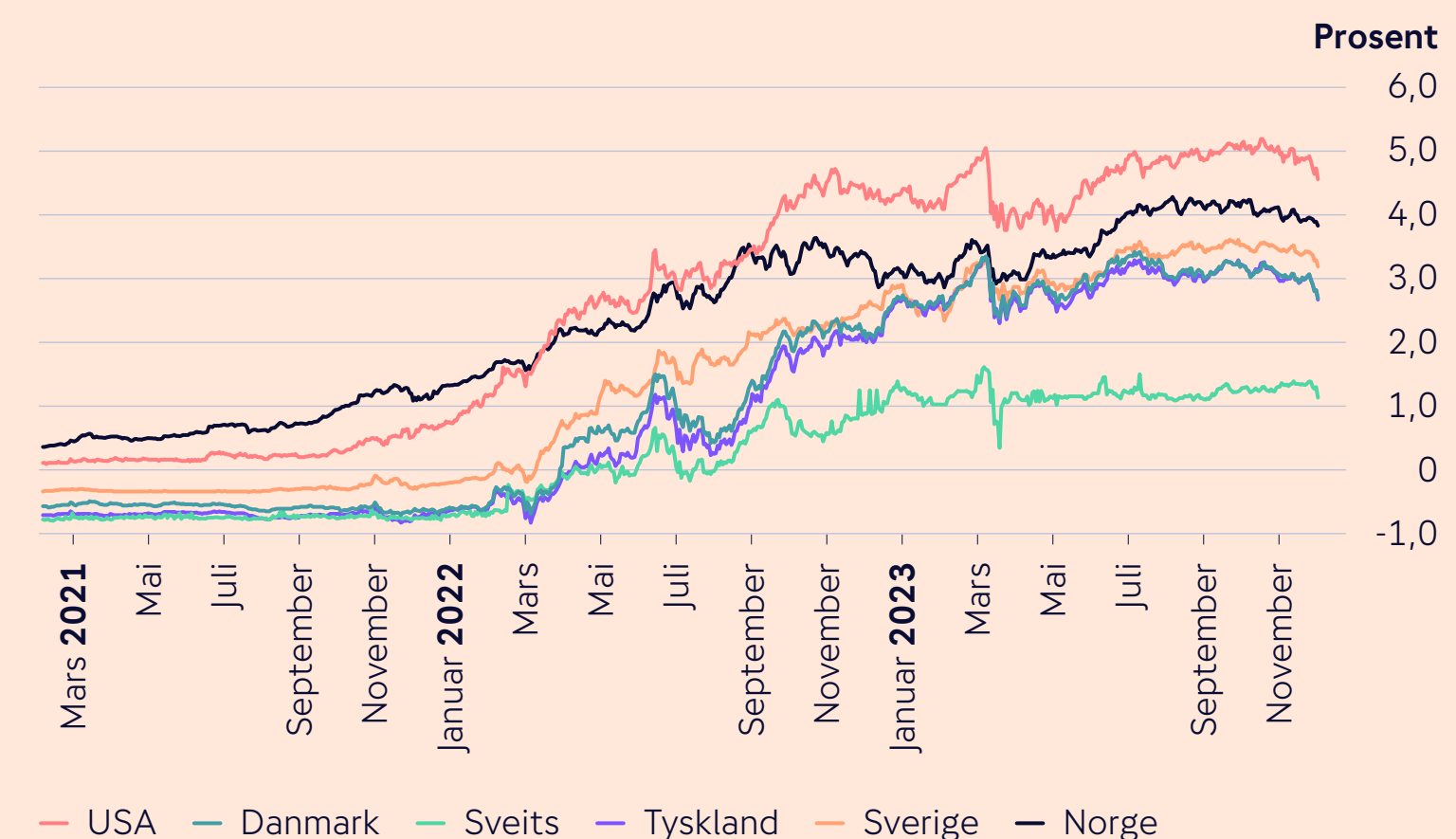
10-års statsrenter

MACROBOND

2-års statsrenter

MACROBOND

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

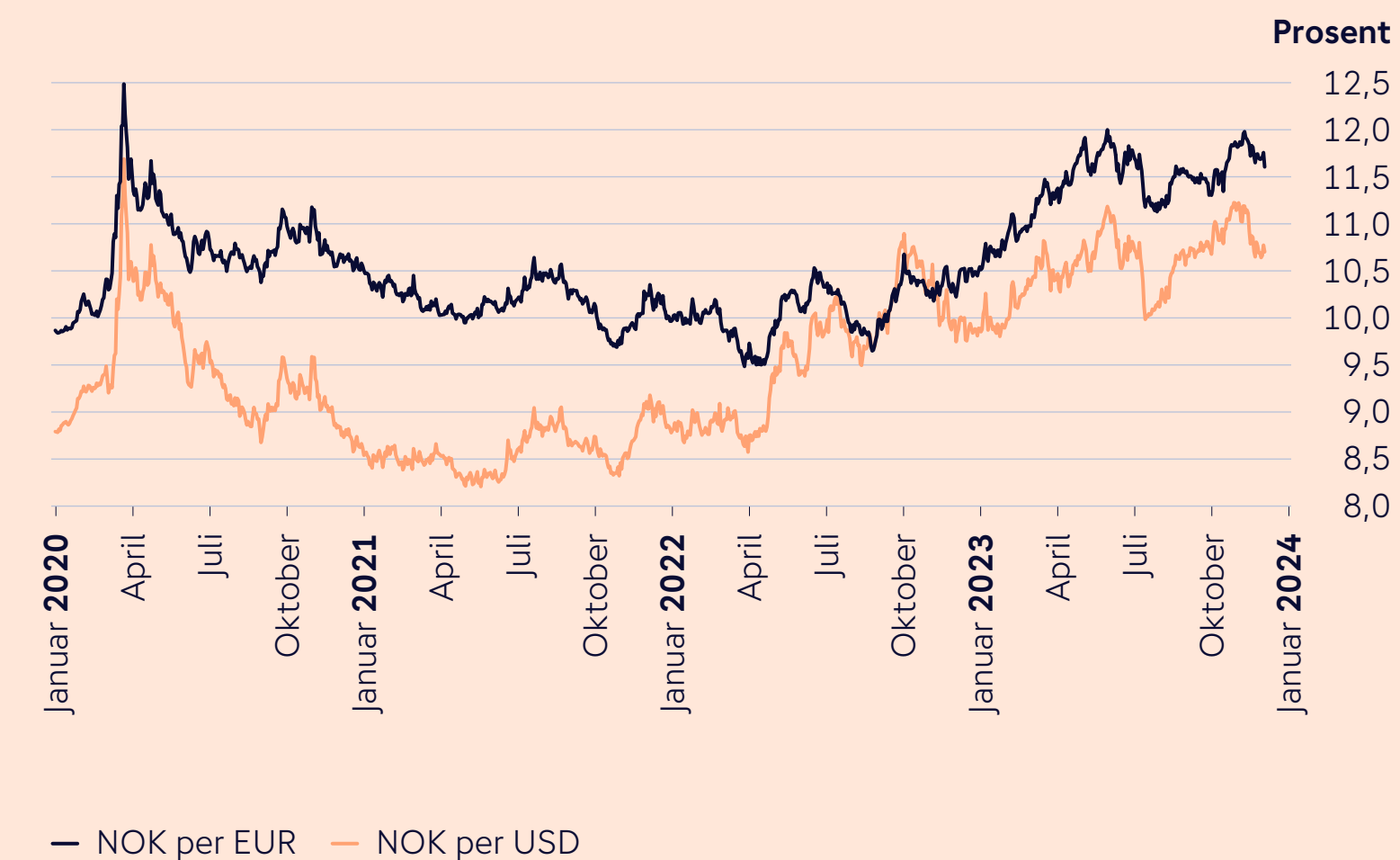

Rentemarkedet

Den amerikanske dollaren svekket seg i markant i november. Mot euro svekket dollaren seg 3 prosent, mens den norske kronen styrket seg 3,3 prosent mot USD og 0,5 prosent mot EUR. Kronen har i midlertid svekket seg 10,2 prosent mot dollaren og 12,1 prosent mot euro hittil i år.

Valuta

MACROBOND

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Råvarer

Møtet i OPEC+ i november endte med at Saudi-Arabia viderefører sine frivillige kutt på 1 million fat per dag, mens Russland øker sine eksportkutt til 0,5 millioner fat per dag. I tillegg kutter flere andre land frivillig i sine produksjonsnivåer, slik at det totale kuttet blir på 2,2 millioner fat per dag. Til tross for enighet om økte produksjonskutt, falt oljeprisen i etterkant av møte, og Brent prisen falt 6,1 prosent i november til 80,3 USD/fat. Fallet i oljeprisen kan sees i sammenheng med at de avtalte kuttene er frivillige og ikke forpliktende for medlemmene.

Oljepris

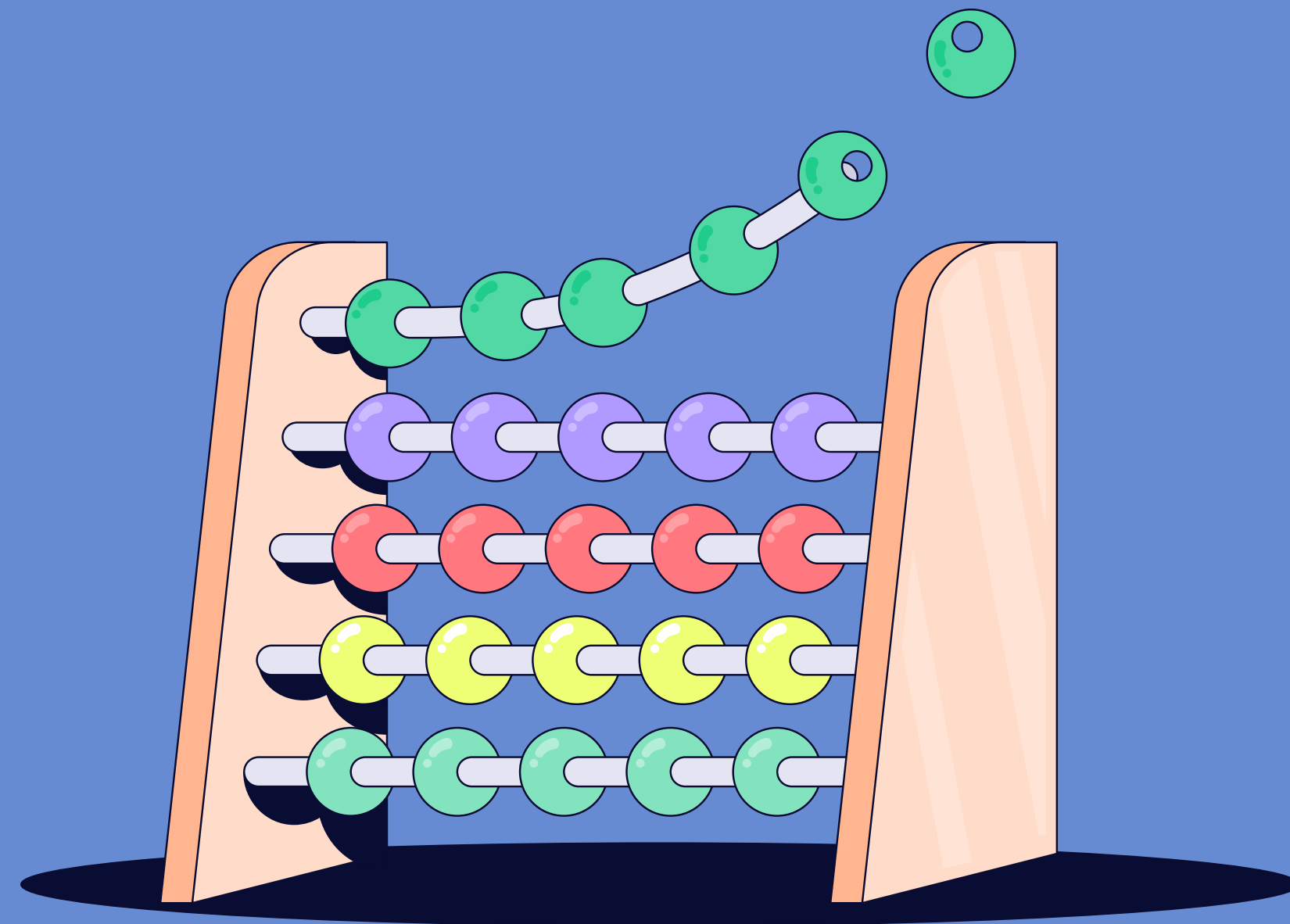
MACROBOND

— World, Crude Oil, Brent, Spot, FOB North Sea, ICE, Close, USD

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Pensjonssparing

Pensjonssparing og annen fondssparing er sparing med lang tidshorisont. Gjensidiges generelle anbefaling er at du som kunde følger din valgte sparestrategi i henhold til dine risikopreferanser, og det er ikke gitt at man bør gjøre endringer selv om markedet svinger på kort sikt. Historien viser oss at nedgangstider i aksjemarkedet blir avløst av oppgangstider. Over tid har oppturene vært større enn nedturene. Hovedregelen er at man har tjent på å spare langsiktig i verdipapirer.

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Viktig informasjon om rapportene våre – ansvarsfraskrivelse

Denne rapporten er laget av Gjensidige Pensjonsforsikring AS som generelt informasjonsmateriale. Det er viktig at ingen oppfatter materialet som en personlig anbefaling av bestemte verdipapirer, finansielle instrumenter eller strategier. Innholdet er heller ikke egnet som investeringsrådgivning for den enkelte investor. Vi har basert materialet på opplysninger som er offentlig tilgjengelige. Alle vurderinger og estimater er gitt i god tro. Vi anser alle kildene våre som pålitelige, men kan ikke garantere at alle opplysningene er korrekte eller fullstendige. Gjensidige Pensjonsforsikring AS påtar seg ikke ansvar for eventuelle feil i informasjonen. Derfor kan vi heller ikke ta ansvar for eventuelle tap i forbindelse med disposisjoner som er foretatt på bakgrunn av det vi presenterer her.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvaltnernes dyktighet, fondets risiko og kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Valutakursendringer vil kunne påvirke verdien av fondet dersom andelenes kurser stilles i fremmed valuta.

Gjensidige